

עשיתם?"

כמתוקנן שבהם (76) לא עשיתם, כמקולקלן שבהם עשיתם.

כלומר, אף בני ישראל היו רגילים להעלות קרבנות לעבודה זרה, ולכן כשהעלה מלך מואב את בנו לעבודה זרה, נזכר להם אותו עוון, ויהי קצף על ישראל.

סיום הפסוק שהובא לעיל: "ויסעו מעליו וישבו לארץ".

מבאר הגמרא: אמר רבי חנינא בר פפא, באותה שעה ירדו רשעהן של ישראל למדריגה התחתונה. (77)

אגב דרשת הגמרא לעיל גבי עובדיה, דכתיב ביה "מאד", הובאה המימרא הבאה:

נאמר גבי אבישג השונמית, [מלכים א' ד'] "והנערה יפה עד מאד"

אמר רב חנינא בר פפא: עדיין לא הגיעה לחצי יופי של שרה, דכתיב "עד מאד" ולא "מאד" בכלל.

ואילו בשרה כתיב [בראשית יב' יד'] "כי יפה היא מאד".

את מואב וימדדו בחבל השכב אותם ארצה", אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: היינו דאמרי אינשי, מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא.

כי אתא רב דימי אמר ירך מתוכה מסרחת. אף דוד הבא ממואב, הוא הכם.

נאמר במלחמת מואב [מלכים ב' ג' כד]: "ויקה [מלך מואב] את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עולה על החומה",

רב ושמואל נחלקו בבאור פסוק זה: חד אמר, לשם שמים.

וחד אמר, לשם עבודה זרה.

בשלמא למאן דאמר לשם שמים, היינו דכתיב [שם] "ויהי קצף גדול על ישראל".

אלא למאן דאמר לשם עבודה זרה, אמאי ויהי קצף?

ביהושע בן לוי.

דרבי יהושע בן לוי רמי, הקשה סתירה בין הפסוקים: מחד, כתיב [יחזקאל יא' יב'] "וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם", ומאידך, כתיב [שם ה' ז'] "וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם

הדרן עלך אחד דיני ממונות

ואלו ע"י אחרים אין קרוב כל כך לפעול". מהר"ל.

מיד "ויקם מעל הכסא". רש"י. ועיין מהרש"א. 77. מדכתיב "ויסעו לארץ", ולא כתיב "ויסעו לארצם", משמע, שירצו לשפלות, ונגזרה עליהם פורענות. רש"י.

76. כעגלון מלך מואב, שהיה מכבד את ה', כשאמר לו אהוד, "דבר אלהים לי אליך המלך",